

[Olufson.]

tidende, Vilhelm Lassen, om hvem J. C. Christensen skrev dette i 1919. Han anmeldte denne Bog her, som jeg vil anbefale den højtærede Minister at læse; netop dér stod en hel Del af de Tanker, som Socialdemokratiet har nedfældet i sine Lovforslag. Dér er Systemet om offentligt Fæste; Vilhelm Lassen er ikke bange for, at man skal gaa Privatejendomsretten for nær.

Det Udtryk, som den højtærede Minister kom med her fra Talerstolen: „Det ubetingede og uindskrænkede Selveje“, er det ikke en Haan at smide i Ansigtet paa alle sine ærede Partifæller, der sidder her? Hvordan ser det ubetingede og uindskrænkede Selveje ud for dem? De sidder med Gæld op til Skorstenene, langt de fleste af dem . . . (Rahbek: Nej!). Jo, de gør. Det kan være, at det ærede Medlem Hr. Rahbek er saa lykkelig, at han ikke gør det; men langt de fleste gør det. Jeg har haft Lejlighed til at faa en hel Del Prioriteringer at se. Min Bestilling fører med sig, at jeg daglig maa gennemlæse Statstidendes Tinglysningsblad; og det ser saa sandelig ikke godt ud.

Det er den Tilstand, som Vilhelm Lassen allerede den Gang bebudede vilde komme. Han talte for nu en tredive Aar siden om det ubetingede og uindskrænkede Selveje, som den højtærede Minister taler om nu. Jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse citere et lille Stykke af, hvad Vilhelm Lassen skrev i Aalborg Amtstidende:

„Den frie Jord i den frie Mands frie Haand vil formodentlig ogsaa antage sig en Indvendings Skikkelse og vende sig til Angreb mod det offentlige Fæste. Vi hørte jo forleden i Folketinget Hr. Lohmann fra Middelfart raabe paa denne Afdøde i Anledning af et saa uskyldigt Lovforslag som det om at hindre Nedlægning af Huse med Jord. Denne Sætning burde imidlertid have Lov til at hvile i Fred i den Fællesgrav, hvori den økonomiske Liberalismes andet Afkom er jordet. Den frie Jord har benyttet Friheden til at lade sig prioritere bort til inden- og udenlandsk Kapital; den frie Mands Frihed sidder i Underskriften paa adskillige Gældsbeviser, og den frie Haand er en Haand, der slider trælsomt i det Dag efter Dag for at aflevere Udbyttet til Kreditforeninger, til private Panthavere, til Stat og Kommune.“

Det er Vilhelm Lassens Udtryk, og de gælder endnu i 1929, ja langt mere, end de gjaldt for 30 Aar siden, den Gang Vilhelm

Lassen skrev dem. Derfor siger jeg, at selv om den højtærede Minister gaar saa skarpt mod disse Lovforslag, som han gør her fra denne Talerstol, saa venter Befolkningen alligevel paa dem; og det gælder ikke alene Folk indenfor vort Parti, ogsaa langt ind i den højtærede Ministers eget Parti findes der Folk, som faktisk venter, at der her fra Rigsdagen skal blive gjort noget for at afhjælpe den Jordhunger, der faktisk findes ude paa Landet.

Den højtærede Minister siger, at den er ikke til Stede, vi har Penge nok og Jord nok, siger han. Ja, vi har bevilget Penge nok, det er rigtigt, og der ligger ogsaa Jord nok; men den Jord, der er til Raadighed, er ikke saadan, at de unge tør tage fat paa den, den er for dyr. Det viser sig, at Salgspriserne paa Jorden i det aabne Marked nu i 1929 ligger fra 75—100 pCt. over, hvad den er ansat til i Jordværdi; det er en Kendsgerning, man ikke kommer udenom.

Men det ved den højtærede Minister ogsaa, og derfor er det, han frygter Ekspropriation; hvis det ikke var saadan, behøvede han nemlig ikke at frygte den. Hvis den højtærede Minister havde læst Lovforslaget nøje igennem, vilde han have set, at der i § 4 netop er taget alle mulige Forbehold: hvis Jord kan købes til rimelig Pris, maa Ekspropriationsbestemmelsen ikke bruges. Ekspropriationsbestemmelsen maa ikke bruges overfor Jord, hvis Landejendommens Form derved bliver forringet, eller hvis Jorden kommer til at staa i Misforhold til Bygningerne. Alle disse Forbehold tages der her; og det ved den højtærede Minister godt, men han ved ogsaa, at netop Salget i det aabne Marked gør, at der bliver betalt saa stor en Overpris, at Ungdommen overhovedet ikke kan komme i Gang. Derfor er det, han frygter Ekspropriation, og derfor er det, han gaar imod Lovforslagene.

Den højtærede Minister sagde endvidere i Anledning af disse Lovforslag, at hvis vi vilde møde ude hos Landmændene og fortælle dem, hvordan det forholdt sig, saa skulde vi ret hurtigt faa noget andet at vide. Ja, hvis jeg mødte paa De samvirkende danske Landboforeningers Delegeretmøde, er jeg ikke i Tvivl om, at jeg dér vilde faa noget andet at vide, for saa vilde den højtærede Statsminister, det ærede Medlem Hr. Tvedegaard og det ærede Medlem Hr. Himmelstrup møde op, og bag dem vilde alle de møde, der ingen Interesse havde i disse Lovforslag. Men lad os mødes paa lige Fod, ude i en virkelig Landforsamling sammensat af Husmænd, Arbejdere,